

32. Liikennelaitos¹⁾

Liikennelaitoksen lautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym.

v. Frenckell, Erik	kaup. joht.	puheenjohtaja
Hara, Erkki	varat.	varapuheenjohtaja
Londen, Carl-Gustaf	dipl. ins.	jäsen
Niemi, Kauko	toim. joht.	»
Nieminen, Martti	toimitt.	»
Vakkuri, Juho	dipl. ins.	»
Valpas, Olavi	apul. konttorinhoitaja	»
Virtanen, Kalle	puuseppä	»
Vuortama, Jorma	toim. joht.	»
Kivistö, Juho	apul. kaup. joht.	(kaupunginhallituksen edustaja)

Lautakunnan sihteerinä toimi liikennelaitoksen asiamies Orvo Koskinen.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 27 ja pöytäkirjojen pykäläluku 524. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 616, lähetettyjen kirjeiden 394 ja lautakunnan pöytäkirjan otteiden 932.

Lautakunnan kurinpitajaostoon kuuluivat puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja v. Frenckell, varamiehenä varapuheenjohtaja Hara, sekä jäsenenä lautakunnan jäsen Valpas ja hänen varamiehenään lautakunnan jäsen Nieminen, liikennejoht. Teuvo Riittinen ja hänen varamiehenään talousjoht. Niilo Koskinen, asiamies Orvo Koskinen ja varamiehenä apul. asiamies Lauri Kotiniemi. Sihteerinä toimi apul. asiamies Kotiniemi ja hänen varamiehenään lainop. apul. Risto Laine. Jaostolla oli 23 kokousta. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 192 ja pöytäkirjanotteiden 1 020. Jaosto määräsi kertomusvuonna 191 kurinpitorangaistusta, joista 102 oli varoituksia ja 89 virantoimituksesta pidätyksiä.

Päätökset. Lautakunnan tärkeimmistä päätöksistä mainittakoon mm.: Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen suorittama kaupungin liikennelaitoksen kannattavuus- ja kustannustutkimuksen ensimmäinen osa päätettiin julkaista (21. 2. 63 §).

Liikennelaitokselle päätettiin hankkia 30 linja-auton alustaa sekä sama määrä linja-autonkoreja (24. 2. 89 §, 11. 5. 205 §).

Laitoksen sisäisen tiedotustoiminnan tehostamiseksi päätettiin sen henkilökuntaa varten toimittaa erityistä tiedotuslehteä (7. 10. 379 §).

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja liikennelaitoksen kertomuksen eripainoksessa.

Lautakunta hyväksyi uusien virkapukujen mallit ja värit sekä liikennehenkilökunnan virkapukumääräykset (21. 10. 401 §, 16. 12. 495 §).

Helsingin Raitiotie- ja Omnibus Oy:n henkilökunnan huoltokonttorin säännöt päätettiin kumota ja vahvistaa niiden tilalle Helsingin kaupungin liikennelaitoksen huoltokonttorin säännöt noudatettaviksi 1. 1. 1961 lukien (18. 11. 445 §).

Lisäksi lautakunta päätti Vallilan autohallitiloista vapautuvien tilojen vuokralleannosta (16. 12. 497 §).

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemiin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: Paciuksenkadun koroke- ja suojatiejärjestely (1. 6. 241 §); Ruskeasuon hallien I rakennusvaiheen uusien täydennettyjen pääpiirustusten vahvistaminen (1. 6. 251 §); liikennelaitoksen talousarvioehdotuksen v:ksi 1961 hyväksyminen (17. 8. 327 §); Hietalahdentorin liikenteen järjestely (17. 8. 328 §); liikennelaitoksen pääkonttorin siirtäminen Ruskeasuon autokorjaamorakennukseen (8. 10. 390 §); liikennelaitoksen linja-autoliikenteen pysäkkikorokkeiden ja -merkkien aiheuttamien kustannusten sisällyttäminen kaupungin yleisiin kustannuksiin (4. 11. 424 §); Roihuvuoresta Marjaniemen kautta Puotilaan johtavan tien rakentaminen linja-autoliikennettä kestäväksi (18. 11. 455 §) sekä liikennehenkilökunnan virkapukumerkin hyväksyminen (16. 12. 496 §).

Maistraatille tehty esitykset koskivat: liikennelaitoksen autolinjojen reittien muutoksia, liikennetiheyden lisäämistä (23. 3. 127 §, 11. 5. 203 §, 1. 6. 238, 239 §); Pitäjänmäen suunnan liikenteen järjestämistä (11. 5. 201 §); eräiden liikennelaitoksen linja-auto- ja raitiolinjojen nimien tarkistamista (23. 9. 356 §) sekä uusien autolinjojen perustamista (7. 10. 377 §, 4. 11. 418 §). Lisäksi lautakunta päätti peruuttaa 2. 12. 1959 (578 §) tekemänsä esityksen autolinjan n:o 63 lakkauttamisesta (23. 3. 125 §).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle antamissaan lausunnoissa lautakunta puolsi: kiinteistölautakunnan ehdotuksia liikenteen järjestelystä Unionin- ja Liisankadun risteyksessä ja Mannerheimintien jatkeella Matkamiehentien kohdalla Etelä-Haagassa (23. 9. 352, 353 §); Suomen Turistiauto Oy:n liikennelupien pidentämistä sekä yhtiön linjan Kallio—Munkkivuori reitin jatkamista (7. 10. 370, 371 §, 2. 12. 468 §); Taljan ehdotusta Topeliuksen- ja Linnankoskenkadun risteysliikennejärjestelystä (4. 11. 419 §); Suomen Autoklubin ehdotusta Munkkiniemen aukion liikennejärjestelystä (4. 11. 420 §). Lisäksi puollettiin korttelin n:o 740 tontin n:o 1 osan siirtämistä liikennelaitoksen hallintoon (24. 2. 85 §) sekä Ruskeasuon ratsastushallin vapauttamista liikennelaitoksen käytöstä muihin tarkoituksiin (27. 4. 173 §).

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle epäävän lausunnon aloitteista, jotka koskivat: liikenneyhteyksien järjestelyä Marian sairaalan ja Ylioppilastalon välillä (8. 1. 4 §) ja eräitä liikennelaitoksen toiminnassa ilmenneiksi väitettyjä epäkohtia (2. 12. 467 §) sekä Tammelundin Liikenne Oy:n liikennelupa-anomusta (4. 11. 418 §).

Palkkalautakunnalle annetussa lausunnossa puollettiin liikennelaitoksen työntekijäin työsäätöehdotusta eräin muutoksin (21. 10. 398 §).

Liikennelaitos

Yleistä. Liikennelaitoksen toiminta pyrittiin, vallitsevat olosuhteet ja taloudelliset näkökohdat huomioon ottaen, järjestämään niin, että laitokselle kuuluvat palve-

lustehtävät tulisivat mahdollisimman tehokkaasti hoidetuiksi. Siten pyrittiin liikennetiheys eri linjoilla mukauttamaan entistä tarkemmin matkustajatarvetta vastaavaksi. Liikenneyhteyksiä parannettiin eräillä reittien muutoksilla ja liikenne aloitettiin vuoden aikana kahteen uuteen asumalähiöön.

Maaliskuussa voimaan tullut tariffien korotus lisäsi huomattavasti laitoksen tuloja. Menoja saatiin vähennetyksi eräillä liikenne- ja korjaamojärjestelyillä. Toisaalta aiheutti palkkojen ja eläkkeiden korotus n. 111 mmk:n lisämenon. Laitoksen taloudellinen tulos muodostui aikaisempien vuosien tuloksiin verraten varsin myönteiseksi.

Ruskeasuon hallialueen ensimmäinen rakennusvaihe saatiin miltei loppuun suoritetuksi. Hallirakennuksen harjannostajaistilaisuus pidettiin 2. 8.

Henkilökunnan uudet virkapuvut ja laitoksen virkamerkki hyväksyttiin vuoden lopulla.

1. Henkilökunta

Laitoksen henkilökunta väheni edellisestä vuodesta 54 henkilöllä ja oli kertomusvuoden lopussa 3 779 henkilöä seuraavasti ryhmitettynä:

Osastot	Virkasuhde				Työsopi- mussuhde		Yhteensä			Erotus v:een 1959 verraten
	Vak.		Tp.				M	N	Yht.	
	M	N	M	N						
Johtajat	4	—	—	—	—	—	4	—	4	—
Kansliaosasto	1	—	2	5	1	—	4	5	9	+ 1
Järjestelyosasto	1	—	7	13	5	—	13	13	26	+ 22
Sosiaali- ja tiedotus- osasto	1	—	—	1	—	—	1	1	2	—
Laskentaosasto	—	—	1	3	—	—	1	3	4	—
Taluosasto	—	—	47	44	—	4	47	48	95	+ 16
Hankintaosasto	1	—	13	19	34	16	48	35	83	+ 2
Autoliikenneosasto	1	—	815	622	—	3	816	625	1 441	+ 11
Raitioliikenneosasto	1	—	498	522	—	3	499	525	1 024	— 80
Liikennesuunn. osasto	1	—	5	—	—	—	6	—	6	— 1
Autokorjaamo-osasto	1	—	16	2	370	46	387	48	435	+ 17
Raitiovaunukorjaamo- osasto	1	—	27	3	317	87	345	90	435	— 27
Rataosasto	—	—	22	1	174	7	196	8	204	— 13
Tekn. suunn. osasto	1	—	7	2	1	—	9	2	11	— 2
Koko henkilökunta	14	—	1 460	1 237	902	166	2 376	1 403	3 779	— 54

Laitoksen palvelukseen otettiin kertomusvuoden aikana 231 henkilöä. Palveluksesta erosi 285 henkilöä, joista siirtyi eläkkeelle 93. Eläkettä nauttivia oli kaikkiaan vuoden lopussa 878 (ed. v. 828) henkilöä.

I. Välittömästi toimitusjohtajan alaiset osastot

Kansliaosasto huolehti varsinaisista kansliatehtävistä sekä lainopillisten asioiden hoitamisesta ja niitä koskevien tietojen ja neuvojen antamisesta. Tehtäviin kuului myös mm. esiintymiset tuomioistuimissa ja muu huolehtiminen oikeudenkäyntiasioista sekä korvausasiain ja eläke- ja ikälisäasioitten hoitaminen.

Järjestelyosasto suoritti liikennelaitoksen rationalisoimistutkimuksia sekä yleistä järjestelyä ja kehittämistä koskevia selvittely-, suunnittelu- ja tutkimustehtäviä.

Toiminnassa kohdistettiin kertomusvuonna päähuomio autokorjaamo-osaston toiminnan ko'ordinoinniseen, hankintaosaston varastojen materiaalikirjanpidon koneellistamiskysymykseen sekä laitoksen kustannuslaskennan uudelleen suunnitteluun. Lisäksi osasto joutui osallistumaan Ruhan tilojen suunnittelutyöhön.

Autokorjaamossa v. 1959 aloitettu ajankäyttötutkimuksen analysointi suoritettiin loppuun. Päähuomio kiinnitettiin työnjärjestely- ja suunnittelukysymyksiin, jotta uusien työtilojen avaamia mahdollisuuksia voitaisiin käyttää hyväksi.

Liikennelaitoksen materiaalikirjanpidon koneellistamisen mahdollistamiseksi aloitettiin varastotarvikkeiden perusteellinen koodetustyö.

Sosiaali- ja tiedotusosasto huolehti viranhaltijain ja työntekijäin sosiaalisista kysymyksistä ja laitoksen tiedotustoiminnasta.

Sosiaalisissa ja henkilösuhdekysymyksissä opastettiin henkilökuntaa. Asuntotilanteen helpottamiseksi oltiin yhteydessä kaupungin ja valtion ao. viranomaisiin. Lisäksi tehtiin alustavia töitä kahden asuinrakennuksen aikaansaamiseksi henkilökunnalle. Osaston päällikkö toimi laitoksen koulutusasiamiehenä tehden aloitteita henkilökunnan koulutuksesta. Työturvallisuustoimintaa pyrittiin edistämään.

Tiedotustoimintaa harjoitettiin sekä henkilökuntaa että matkustavaa yleisöä varten. Henkilökunnan informointi tapahtui kiertokirjeiden, puhuttelujen ja sisäisen lehden »Liikennepeilin» avulla. Lisäksi perustettiin pääasiallisesti tiedotusmielessä levitettävä moniste »Meiltä ja Muualta», jossa käsiteltiin lyhyesti henkilökuntaa kiinnostavia uutisia. Matkustajien tiedusteluihin vastattiin puhelimitse ja kirjein. Utistapahtumat sekä lautakunnan päätökset tiedotettiin yleisölle lehdistön välityksellä. Yleisön lehdissä esittämiin asiallisiin kirjoituksiin vastattiin.

II. Taloudelliset osastot

Laitoksen talouden parantamiseen kiinnitettiin jatkuvasti erityistä huomiota. Eräin toimenpitein saatettiin supistaa menoja ja tulojen lisääntymiseksi oli maaliskuun alussa voimaan tulleella tariffien korotuksella ratkaiseva merkitys.

Täsmällinen tulojen ja menojen jakaantuminen käy ilmi laitoksen tilinpäätöksestä sekä taulukoista 2, 3, 4, 5, 6 ja 7.

Laskentaosaston tehtävänä oli huolehtiminen laitoksen kustannuslaskennasta ja tilinpidosta. Osaston toiminta jakaantui organisaation tässä vaiheessa eri osastoille.

Talousosaston tehtävänä oli laitoksen kassatehtävien sekä huoltokonttorin, lippu-toimiston ja löytötavaratoimiston tehtävien hoitaminen sekä isännöitsijätehtävien suorittaminen.

Henkilökunnan huoltokonttorin jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 3 089. Tilillepanoja oli yhteensä 383 740 892 mk, ottoja 294 269 301 mk, talletuksia 89 471 591 mk. Lainoja myönnettiin kaikkiaan 2 375, yhteismäärältään 73 208 500 mk.

Poliklinikalla kävi vuoden aikana kaikkiaan 17 987 potilasta, sairaanhoitajat suorittivat 248 kotikäyntiä ja pienoisoröntgenissä kuvattiin 3 083 henkilöä, jolloin uusia tuberkuloositapauksia todettiin 7. Vuoden aikana rokotettiin vapaa-

ehdoisesti isorokkoa vastaan 101 ja poliota vastaan 1 055 henkilöä. Maksuton syöpä-tarkastus suoritettiin 241 naispotilaalle. Tarkastuskäyntejä suoritettiin halleilla ja tarkastusasemilla 71. Kenttäensiapua varten jaettiin 3 257 ea-pakkausta. Työstä poisjääneiden huippuluku todettiin helmikuussa, jolloin 191 henkilöä oli samanaikai-sesti sairaana äkillisten kuumetapausten takia.

Löytötavaratoimistoon talteenotettujen esineiden lukumäärä oli vuoden lopussa 10 824, joista voitiin toimittaa omistajilleen takaisin 3 307 esinettä.

Hankintaosaston tehtävänä oli hankintojen suorittaminen annettujen ohjeiden mukaisesti sekä laitoksen varastotoimen hoitaminen. Varastokirjanpidon ja siihen kuuluvan tavarakortiston uudelleenjärjestelyä jatkettiin. Sen ohella tehtiin tutkimuksia ja suunnitelmia varastokirjanpidon ja hankintatoiminnan eräiden tehtävien siirtämisestä valmisteilla olevan kaupungin tietojenkäsittelykeskuksen suoritettaviksi.

Uusien virkapukujen mallit ja värit esitettiin lautakunnalle, joka hyväksyi ne. Välttämättömät vanhamallisten virkapukujen täydennyshankinnat tapahtuivat pääasiassa tehdastoimituksina. Oman vaatehtimon toimintaa supistettiin vastavasti.

Varastomääriä pyrittiin edelleen mahdollisuuksien mukaan pienentämään korkomenojen vähentämiseksi. Autojen varaosien osalta on laajassa mitassa päästy kaupintavarastojärjestelmään.

Varastoarvo oli v:n 1959 lopussa 520 433 990 mk. Kun se kertomusvuoden lopussa oli 447 078 560 mk, oli vähennys siis 73 355 430 mk.

Matkalippujen hinnat. Kaupunginvaltuuston hyväsymien uusien tariffien mukaiset lippujen hinnat olivat 1. 3. lukien seuraavat:

	mk
1 vyöhykkeen matkat: kertalippu	35
sarjalippu, 10 matkaa	300
2 vyöhykkeen » kertalippu	45
sarjalippu, 7 »	250
3 vyöhykkeen » kertalippu	55
sarjalippu, 9 »	390
Siirtolippu	10
Vyöhykelisämaksu	10
Lasten kertalippu	15
Koululaisten ja invalidien alennusliput, 10 matkaa	100
Yhden linjan kuukausilippu	1 700
Kahden » »	2 000

Yövaunuissa perittiin maksut kaksinkertaisina. Lippujen kelpoisuusmääräykset pysyivät muuttumatta.

Koululaiset saivat ostaa alennuslippuja kuukautta kohden 70 matkaan, invalidit 110 matkaan.

Vuosilippujen hinnat ja Korkeasaaren liikennemaksut pysyivät muuttumatta.

Tulostase joulukuun 31 päivänä 1960

Menot:

<i>Yhteiset kustannukset:</i>	mk	mk	mk
Hallinto		44 818 581	
Kassa- ja tiliosasto		45 441 904	
<i>Yhteiset sekalaismenot:</i>			
Vuokrat	5 285 840		
Vakuutusmaksut	19 244 485		
Konttorikaluston hankinta	1 595 534		
Hallintorakennusten kunnossapito	4 548 532		
Eläkkeet	294 048 231		
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksut ..	112 034 049		
Työntekijäin ja viranhaltijain eri- näiset edut	8 217 563		
Muita liikennemenoja	7 962 315	452 936 549	
Lautakunnan käyttövarat		556 820	543 753 854
<i>Raitioliikennekustannukset:</i>			
Palkkaus ym.		671 166 573	
Sähkövoima		164 791 096	
Raitiovaunuston kunnossapito		315 003 916	
Ratojen ja ajojohtojen kunnossapito		127 692 287	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym., osuus		41 218 763	
Käyttörakennusten kunnossapito		48 916 980	1 368 789 615
<i>Linja-autoliikennekustannukset:</i>			
Palkkaus ym.		846 503 314	
Polttoaine, öljy		139 107 370	
Vaunusto, renkaat		57 285 785	
Vaunuston kunnossapito		475 163 468	
Autoerot ja -vakuutukset		152 905 195	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym., osuus		105 336 840	
Käyttörakennusten kunnossapito		37 789 574	1 814 091 546
<i>Johdinautoliikennekustannukset:</i>			
Palkat ym.		62 262 545	
Sähkövoima		15 733 638	
Vaunusto, renkaat		3 376 031	
Vaunuston kunnossapito		21 688 730	
Ajojohtojen kunnossapito		1 683 415	
	Siirto	104 744 359	3 726 635 015

	mk	mk
Siirto	104 744 359	3 726 635 015
Autoverot ja -vakuutukset	4 725 104	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym., osuus	6 106 483	
Käyttörakennusten kunnossapito	2 635 880	118 211 826
<i>Laivaliikennekustannukset</i>		6 653 497
<i>Asuntokiinteistökustannukset</i>		9 645 375
<i>Korot ja kuoletukset:</i>		
Laskennalliset korot	271 133 182	
Konttokurantti- ym. korot	17 916 068	
Kuoletukset	534 904 788	823 954 038
		<u>4 685 099 751</u>
<i>Tulot:</i>		
<i>Liikennetulot:</i>		
Raitioliikenteestä	1 788 022 676	
Linja-autoliikenteestä	2 461 434 708	
Johdinautoliikenteestä	228 016 445	
Laivaliikenteestä	16 000 749	4 493 474 578
<i>Asuntokiinteistötulot</i>		18 454 926
<i>Sekalaisia tuloja</i>		47 883 715
<i>Tilivuoden tappio</i>		125 286 532
		<u>4 685 099 751</u>

Omaisuuksien joulukuun 31 päivänä 1960

Vastaavaa:

Rahaa, saamisia:

	mk	mk
Kassat	7 865 738	
Tili- ym. saamiset	22 988 742	30 854 480
<i>Tarveaineet ja valmisteet</i>		448 598 064
<i>Nostamattomat määrärahat</i>		440 997 570
<i>Keskeneräiset uudishankinnat</i>		33 813 502
<i>Laitoksen käyttöomaisuus:</i>		
Liikennekiinteistöt	2 674 721 450	
Asuntokiinteistöt	141 392 166	
Radat	780 389 517	
Ajojohdot	75 183 936	
Raitiovaunusto	2 651 254 701	
Linja-autovaunusto	986 532 575	
Johdinvauunusto	53 524 522	
Henkilö-, pakettiautot	2 697 693	
Lautta	7 299 000	
Kalusto	91 215 695	
Puhelinosuudet	12 445 000	7 476 656 255
<i>Tilivuoden tappio</i>		125 286 532
		<u>8 556 206 403</u>

<i>Vastattavaa:</i>	mk	mk
<i>Tili- ym. velat</i>	241 389 775	
<i>Konttokurantti-velka kaupungille</i>	397 162 803	
<i>Siirtyvät määrärahat:</i>		
Vapaat, siirtyvät määrärahat	179 697 338	
Sidotut, siirtyvät määrärahat	261 300 232	440 997 570
<i>Pääomavelka kaupungille</i>		7 476 656 255
		8 556 206 403

Raitio-, linja-auto- ja johdinautoliikenteen menojen jakautuminen. Yhteiset menot 600 166 609 mk jakaantuvat suhteessa paikkakilometrimäärään (pkm) seuraavasti:

raitioliikenne	248 865 827 mk,	kokonaismenot	2 002 744 261 mk
linja-autoliikenne	332 110 653 »	»	2 492 470 325 »
johdinautoliikenne	19 190 129 »	»	162 626 208 »
ja suhteessa vaunukilometrimäärään (vkm):			
raitioliikenne	178 991 607 mk,	kokonaismenot	1 932 870 041 mk
linja-autoliikenne	400 075 679 »	»	2 560 435 351 »
johdinautoliikenne	21 099 323 »	»	164 535 402 »

Kilometrimäärät olivat seuraavat:

raitioliikenne	875 289 325 pkm,	9 363 928 vkm
linja-autoliikenne	1 168 070 815 »	20 929 919 »
johdinautoliikenne	67 493 860 »	1 103 809 »
eli yhteensä	2 110 854 000 paikkakilometriä ja	31 397 656 vaunukilometriä.

Menoihin sisältyvät korot ja kuoletukset (yhteisiin menoihin konttokurantti- ym. korot sekä yhteiseen kantaomaisuuteen kohdistuvat laskennalliset korot ja kuoletukset).

2. Menoerät laskettuna 100 paikkakilometriä sekä vaunukilometriä kohden

	Raitio- liikenne	Linja- auto- liikenne	Johdin- auto- liikenne	Raitio- liikenne	Linja- auto- liikenne	Johdin- auto- liikenne
	mk/100 paikkakm			mk/vaunukm		
Käyttörakennusten kunnossapito ..	5: 589	3: 235	3: 905	5: 224	1: 806	2: 388
Käyttövoima, polttoaine, öljy	18: 827	11: 909	23: 311	17: 598	6: 646	14: 254
Palkat, virkapuvut, liput ym.	77: 911	78: 842	97: 868	72: 827	44: 000	59: 842
Sairausapu	5: 539	3: 367	3: 693	5: 177	1: 879	2: 258
Radat ja johdot	13: 797	—	2: 494	12: 897	—	1: 525
Renkaat	—	4: 904	5: 002	—	2: 737	3: 059
Vaunusto, korjaukset ja huolto	34: 719	39: 959	31: 871	32: 454	22: 301	19: 488
Autoverot ja -vakuutukset	—	13: 091	7: 001	—	7: 306	4: 281
Pääomavelan korko	18: 980	6: 656	5: 208	17: 742	3: 715	3: 184
Käyttörakennusten, vaunuston, ra- tojen, johtojen ja kaluston poistot	25: 015	22: 988	32: 165	23: 383	12: 829	19: 667
	200: 377	184: 951	212: 518	187: 302	103: 219	129: 946
Yhteiset menot	28: 432	28: 432	28: 432	19: 115	19: 115	19: 115
Yhteensä, mk	228: 809	213: 383	240: 950	206: 417	122: 334	149: 061

Yhteiset menot ilmaistuna markkoina 100 paikkakilometriä kohden jakaantuvat seuraavasti: hallinto 2: 123, kassa- ja tiliosasto 2: 153, eläkkeet 13: 930, lapsilisä- ja kansaneläkemaksu 5: 308, sekalaisia menoja 2: 246 sekä yhteiset korot ja poistot 2: 672.

3. Liikennelaitoksen kantaomaisuuden muutokset v. 1960

	Arvo 1. 1. 1960	Arvonlisäys uudishankin- tojen kautta	Kuoletukset	Romutukset	Arvo 31. 12. 1960
mk					
Liikennekiinteistöt	1 721 185 214	999 566 697	46 030 461	—	2 674 721 450
Asuntokiinteistöt	144 560 505	386 166	3 554 505	—	141 392 166
Radat	781 229 366	51 494 517	52 334 366	—	780 389 517
Ajojohdot	80 386 667	634 936	5 837 667	—	75 183 936
Raitiovaunusto	2 770 093 464	16 351 701	132 782 464	2 408 000	2 651 254 701
Linja-autovaunusto	1 081 396 067	151 293 575	239 286 067	6 871 000	986 532 575
Johdinvaunusto	63 868 885	9 481 522	19 825 885	—	53 524 522
Henkilö- ja pakettiautot	2 768 000	580 693	651 000	—	2 697 693
Lautta	8 579 000	—	1 280 000	—	7 299 000
Kalusto	112 862 373	2 396 695	24 043 373	—	91 215 695
Puhelinosuudet	11 400 000	1 045 000	—	—	12 445 000
Yhteensä	6 778 329 541	1 233 231 502	525 625 788	9 279 000	7 476 656 255

4. Raitio-, linja-auto- ja johdinautoliikenne

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä ²⁾
V. 1959	28 655 693	144 589 275	3 915 213 710	3 855 035 055	4 500 918 656	3 157 343 725
V. 1960	30 361 908	148 381 734	4 543 812 470	4 477 473 829	4 678 446 254	3 301 092 987
Erotus	+ 1 706 215	+ 3 792 459	+ 628 598 760	+ 622 438 774	+ 177 527 598	+ 143 749 262
%	+ 6.0	+ 2.6	+ 16.1	+ 16.1	+ 3.9	+ 4.6

5. Raitioliikenne

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ²⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1959 ..	8 632 737	60 506 168	7.01	1 616 516 174	187: 25	1 407 791 108	163: 08	23: 27
V. 1960 ..	8 328 180	58 900 702	7.07	1 788 022 676	214: 70	1 368 789 615	164: 36	23: 24
Erotus ...	— 304 557	+ 1 605 466	+ 0.06	+ 171 506 502	+ 27: 45	— 39 001 493	+ 1: 28	— 0: 03
%	— 3.5	+ 2.7	+ 0.9	+ 10.6	+ 14.7	— 2.8	+ 0.8	— 0.1

¹⁾ Tähän sisältyy moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimat-
kasta. — ²⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoa ja kuoletuksia.

6. Linja-autoliikenne

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1959 ..	18 896 037	75 877 884	4.02	2 034 967 989	107: 69	1 630 341 599	86: 28	21: 49
V. 1960 ..	20 929 919	81 640 403	3.90	2 461 434 708	117: 60	1 814 091 546	86: 67	22: 22
Erotus ...	+ 2 033 882	+ 5 762 519	0.12	+ 426 466 719	+ 9: 91	+ 183 749 947	+ 0: 39	+ 0: 73
%	+ 10.8	+ 7.6	3.0	+ 21.0	+ 9.2	+ 11.3	+ 0.5	+ 3.4

7. Johdinautoliikenne

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1959 ..	1 126 919	8 205 223	7.28	203 550 892	180: 63	119 211 018	105: 78	14: 53
V. 1960 ..	1 103 809	7 840 629	7.10	228 016 445	206: 57	118 211 826	107: 09	15: 08
Erotus ...	— 23 110	— 364 594	0.18	+ 24 465 553	+ 25: 94	— 999 192	+ 1: 31	+ 0: 55
%	— 2.1	— 4.4	2.5	+ 12.0	+ 14.4	— 0.8	+ 1.2	+ 3.8

¹⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

Liikenneosastot

Liikenteessä ei tapahtunut huomattavia muutoksia. Liikennehenkilökunnan osalta aleni raitiovaunukuljettajien sekä auto- ja raitiovaunurahastajien määrä jonkin verran, kun taas autonkuljettajien lukumäärää lisättiin n. 10 %. Laitos sai käyttöönsä kertomusvuoden aikana 20 uutta 65-paikkaista linja-autoa.

Autoliikenneosaston tehtävänä oli linja- ja johdinauto- ja meriliikenteen käytännöllinen hoitaminen sekä koulutus- ja yleisöpalvelutehtävät.

Autoliikenteessä tehtiin vuoden aikana seuraavat linjamuutokset:

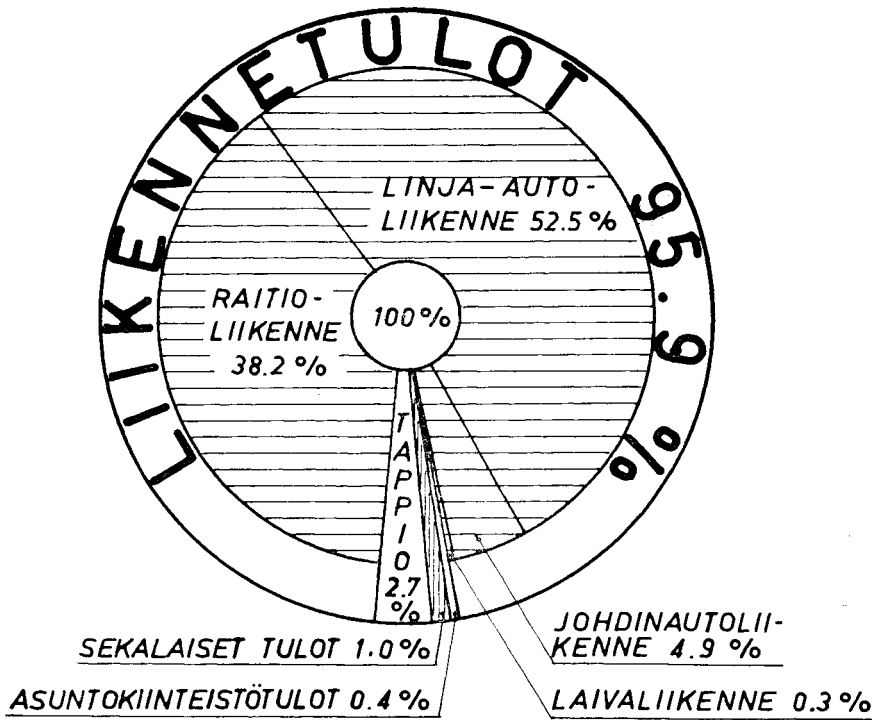
22. 4. siirrettiin linja 24 takaisin reitille Malminrinne—Ruoholahdenkatu.

30. 3. jatkettiin linjaa 50 Rautatientorilta Mariaan.

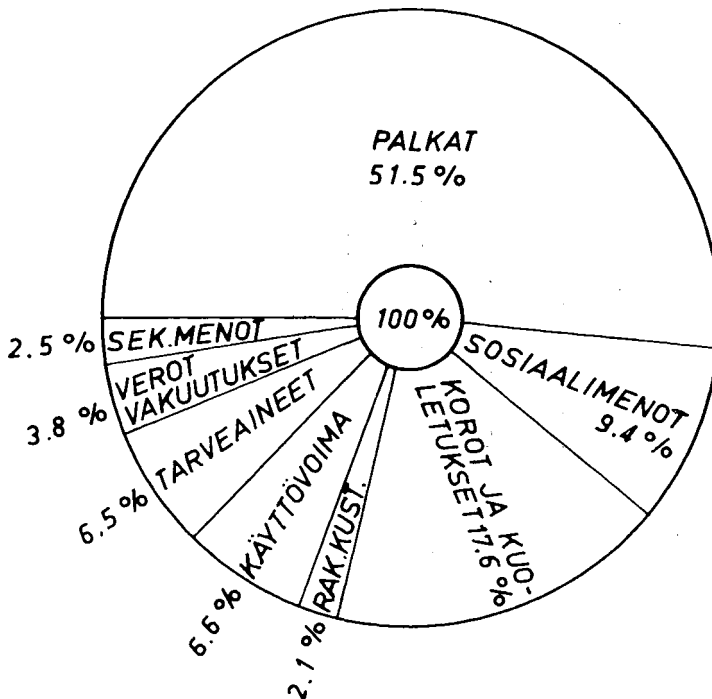
27. 6.—31. 8. välisenä aikana liikennöitiin Herttoniemestä Reposalmen uimarantaan, jolloin kuljetettiin pääasiassa lapsia.

1. 9. lyhennettiin autolinjaa 13 siten, että sen pääteasema siirrettiin Hietaniemestä Apollonkadulle. Ainoastaan pyhäpäivisin liikennöitiin Hietaniemeen asti linjatunnuksin 13S. Linja 26 ohjattiin kulkemaan suoraan Konalaan, Pajamäen kierros jäi pois. Aloitettiin linja 46 Vanha Kirkkopuisto—Pajamäki. Linjaa 71 jatkettiin Pitäjänmäen teollisuusalueelta Pajamäkeen. Linjan 30 reittiä jatkettiin pohjoispäästä siten, että liikennöitiin Kulosaarentietä—Tupasaarentietä—Kulosaaren Puistotietä jne.

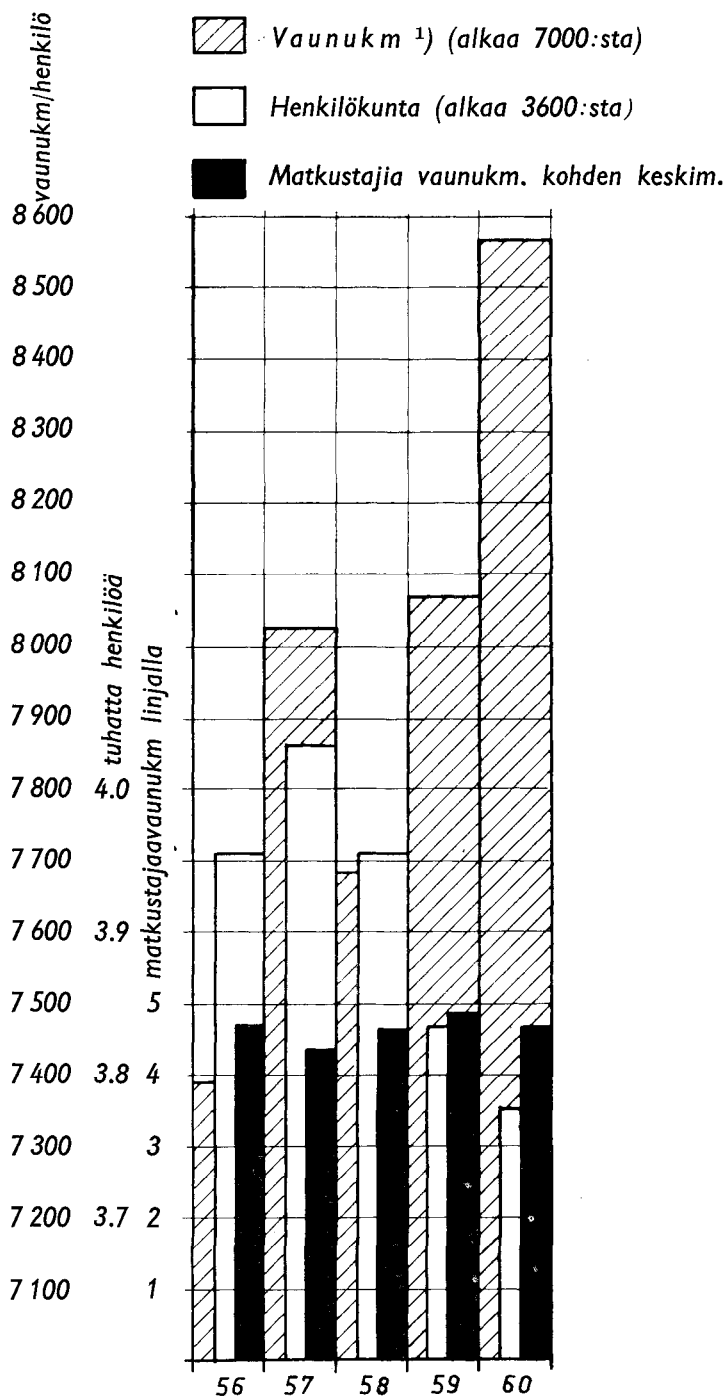
Tulot 1960

Menot 1960

9. Henkilökunta sekä matkustaja- ja vaunukm määrät v. 1956-60

¹⁾Kuljettuja vaunukm. henkilökunnan yhtä henkilöä kohden

25. 9. siirtyivät linjat 32—41 ajamaan pitkin Itäistä Moottoritietä.

28. 11. aloitettiin liikenne linjalla 42 Rautatientori—Puotila.

Vuoden alussa oli arkipäivisin tungosaikana liikenteessä 275 diesel- ja 17 johdin-autoa, kesällä 211 diesel- ja 11 johdinautoa, vuoden lopulla 289 diesel- ja 17 johdin-autoa.

Yksityisiltä liikenteenharjoittajilta oli vuokrattu linja-autoja, joilla suoritettiin kuljetuksia arkipäivisin lähinnä tungosaikoina. Näillä autoilla liikennöitiin eri linjoilla vuoden aikana yhteensä n. 232 000 km.

Autolinjat, niiden vaunumäärät ja vuorojen keskimääräiset ajotiheydet vuoden eri aikoina selviävät taulukoista n:o 10 ja 11.

»*Korkeasaari—Högholmen*» moottorilautta suoritti purjehduskaudella 3 125 kaksoisvuoroa Korkeasaareen ja kuljetti kaikkiaan 294 341 kävijää, joista 95 236 lastenlipuilla sekä 11 652 koululais- ja retkeilylipuilla. Lisäksi suoritti lautta 480 kaksoisvuoroa Suomenlinnan linjalla.

Raitioliikenneosaston tehtävänä oli raitioliikenteen käytännöllinen hoitaminen sekä koulutus- ja yleisöpalvelutehtävät.

Vuoden alussa oli liikenteessä 122 moottorivaunua (mv) ja 76 perävaunua (pv), kesällä 103 mv ja 32 pv, joista 4-akselisia 79 mv ja 17 pv ja vuoden lopussa 124 mv ja 78 pv, joista 4-akselisia 79 mv ja 25 pv.

Linjamuutoksia ei toimintavuoden aikana tapahtunut.

Yksityiskohtaiset tiedot linjoista, niiden vaunumääristä ja liikennetiheyksistä sekä niiden muutoksista vuoden kuluessa selviävät taulukosta n:o 12.

Liikenteenohjauskeskuksesta suoritettiin partioautojen avulla valvontaa, poistettiin liikennehäiriöitä autolinjoilla 246 tapauksessa ja raitiolinjoilla 487 tapauksessa, suoritettiin autoissa 2 847 pikkukorjausta, 114 potilaskuljetusta sekä lukuisasti erilaisia vikailmoituksia ja kuljetuksia.

Koulutus. Vuoden aikana koulutettiin 88 autonkuljettajaa ja 22 rahastajaa sekä pidettiin lyhyt erillinen raitiokuljettajakurssi 1 henkilölle teknilliseltä osastolta. Kertauskoulutusta järjestettiin 60 rahastajalle.

Liikennesuunnitteluosaston tehtävänä oli liikennetarpeen selvittäminen, liikenteen suunnittelu sekä valvonta- ja tarkkailutehtävät.

Kertomusvuoden kuluessa laadittiin runkoaikataulut talvi- ja kesäliikennettä varten ja mukautettiin ne matkustustarvetta vastaaviksi vuorokauden ja vuoden eri aikoina. Samoin suoritettiin päivittäinen kuormitustarkkailu. Kaikilla linjoilla suoritettiin kaksi leimapihtilaskentaa ja muokattiin laskentatulokset aikataulun laadintaan soveltuviksi perustiedoiksi. Lisäksi suoritettiin alustavat laskentatyöt työaikojen porrastamista varten. Osasto laati myös julkista liikennettä koskevia liikennesuunnitelmia ja suoritti liikenteen valvonta- ja tarkkailutehtäviä.

10. Kaupunkiautolinjat

N:o	Linja	Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
			Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00	9.00— 15.00	19.30	23.00
						15.00— 18.30	18.30 19.30	23.00	1.30
			vaunut						
13	Kauppatori—Etu-Töölö (Hietaniemi)	1. 1.— 1. 5. 2. 5.—31. 8.	4 4	1 —	— —	6 7.5	6.7 7.5	— —	— —
13S	Kauppatori—Apollon- katu	1. 9.—31.12.	3	1	—	5.5	6.7	—	—
14	Kauppatori—Etu-Töölö Hietaniemi	1. 9.—31.12.	3	—	—	—	9 ¹⁾	—	—
	Eira-Tukholmankatu ...	1. 1.—23. 6. 24. 6.—31. 8.	9 7	— 4	— —	4 4(E)	4 4	4 6	— —
14A	Fredrikinkatu—Tukhol- mankatu	1. 9.—31.12.	9	3	—	3	4	3	—
		1. 1.—31. 5. 1. 6.—23. 6. 24. 6.—31. 8. 1. 9.—31.12.	— — — —	8 5 — 5	— — — —	4 6 — 6	— — — —	— — — —	— — — —
16	Eira—Kruununhaka ...	1. 1.—31.12.	3	—	—	—	—	10	—
16A	Munkkisaari—Kruu- nunhaka	1. 1.— 1. 5. 2. 5.—31.12.	7 6	— —	— —	6 6	6 6	— —	— —
17	Merikatu—Aleksis Ki- ven katu	1. 1.— 1. 5. 2. 5.—23. 6. 24. 6.—31. 8. 1. 9.—12.10.	8 7 7 7	4 2 — 2	— — — —	3.7 4.6 6 4.6	5.5 6 6 6	6.7 6.7 6.7 5.7	— — — —
18	Kirkkokatu—Lasten- linna	13.10.—31.12. 1. 1.— 1. 5. 2. 5.—23. 6. 24. 6.—31. 8. 1. 9.—31.12.	7 8 7 7 7	3 3 2 — 2	— — — — —	4.6(E) 4.4 4.6 6 4.6	6 6 6 6 6.4	5.7 6.7 6.7 6.7 5.7	— — — — —
19	Eläintarha—Pasilantori	1. 1.—17. 1. 18. 1.—31.12.	1 1	— —	— —	10 10	10 10	15 13.3	— —
20	Rautatientori—(Maria) — Lauttasaarentie	1. 1.—12.10. 13.10.— 2.11. 3.11.—31.12.	3 3 3	3 4 5	— — —	6.5 6.5(E) 6.5(E)	12 12 12	12 12 12	— — —
21	Erottaja—Seurasaari ...	1. 1.—31.12.	1	—	—	40	40	40	—
23	Erottaja—Isokaari	1. 1.—31. 8. 1. 9.—31.12.	6 9	— —	4 4	6 4	6 6	5.5 4.7	10 10
23A	Erottaja—Isokaari (Sankarihaudat)	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—23. 6. 24. 6.—31. 8.	— — —	14 8 7	— — —	2.1(E) ²⁾ 3.8(E) ²⁾ 4.3(E) ²⁾	— — —	— — —	— — —
24	Rautatientori—(Maria) — Etelä-Lauttasaari ...	1. 9.—31.12. 1. 1.—21. 4.	— 3	11 4	— —	2.7(E) ²⁾ 6	— 12	— 12	— —
	Rautatientori—Etelä- Lauttasaari	22. 4.— 2. 6. 3. 6.—31.12.	3 3	4 3	— —	2(E) 2(E)	12 12	12 16	— —
24A	Rautatientori—Etelä- Lauttasaari	1. 1.—21. 4.	—	14	—	3(E)	—	—	—
30	Rautatientori—Kulo- saari	1. 1.—31. 8. 1. 9.—31.12.	2 2	— 2	— —	20 10	20 20	20 20	— —
31	Sörnäinen—Kivinokka	22. 5.— 4. 9.	—	1	—	30	—	—	—
72	Kauppatori—Vihannes- tukkutori	1. 4.—31.10.	—	3)	—	4)	—	—	—
100	Kuusitie—Invaliidisää- sätiö.....	1. 1.—31. 8. 1. 9.— 4.12. 5.12.—31.12.	1 1 1	— — —	— — —	15 13.3 13.3	15 13.3 13.3	15 15 —	— — —

E-kirjan ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin. — ¹⁾ Liikennöity vain pyhäpäivisin. —
²⁾ Ip. ajettu linjaa 23. — ³⁾ Linjaa liikennöinyt Sight-Seeing Buss O/Y. A/B. — ⁴⁾ Ajettu kolme ajoa ap.

11. Esikaupunkiautolinjat

N:o	Linja	Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
			Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.00— 18.30	9.00— 15.00 18.30 — 19.30	19.30 — 23.00	23.00 — 1.30
			vaunut						
22	Yrjönkatu—Etelä- Haaga	1. 1.—16. 9. 17. 9.— 6.10.	3 3	3 4	—	7.5 7.5(E)	15 15	15 15	— —
25	Yrjönkatu—Malmin- kartano	7.10.—31.12. 1. 1.—31. 8.	3 2	5 —	—	7.5(E) 30	15 30	15 60	— —
26	Yrjönkatu—Pajamäki —Konala	1. 9.—31.12. 1. 1.— 2. 6.	2 4	1 9	—	22 5(E)	30 15	60 15	— —
	Yrjönkatu—Konala	3. 6.—31. 8. 1. 9.—16. 9.	4 2	6 3	—	6(E) 11	15 30	15 30	— —
		16. 9.—31.12.	2	4	—	11(E)	30	30	—
27	Erottaja—Kaarela	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—31. 8.	2 2	5 4	3	10 (E) 10	30 30	30 30	20 20
		1. 9.—31.12.	2	5	3	10 (E)	30	30	20
28	Erottaja-Etelä-Kaarela	1. 1.—21. 4. 22. 4.— 2. 6.	4 4	9 10	—	4 (E) 4	15 15	15 11	— —
		3. 6.—31. 8.	4	6	—	4 (E)	15	11	—
		1. 9.—16. 9.	7	6	—	4 (E)	15	11	—
		17. 9.— 2.10.	7	7	—	4 (E)	15	11	—
		3.10.—31.12.	7	7	—	4 (E)	15	8	—
29	Yrjönkatu—Laurinmäki	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—
32	Rautatientori—Eränkä- vijäntori	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—31. 8.	4 4	— —	—	11 11	11 13.3	10 10	— —
32N	Rautatientori—Kulo- saari—Eränkävijän- tori—Siilitie	1. 9.—16. 9. 17. 9.—31.12.	6 6	— 1	—	7.5 7.5 (E)	11 11	10 10	— —
		1. 1.—31. 8.	—	—	3	—	—	—	15
		1. 9.—31.12.	—	—	3	—	—	—	16
32S	Rautatientori—Erän- kävijäntori	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—31. 8.	— —	10 6	—	4 7.5	— —	— —	— —
		1. 9.—31.12.	—	6	—	7.5	—	—	—
33	Rautatientori—Marja- niemi	1. 1.—31.12.	2	—	—	30	30	30	—
33S	Rautatientori—Marja- niemi	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—31. 8.	— —	2 3)	—	30 (E) 1)	— —	— —	— —
34	Rautatientori—Pohjois- Herttoniemi	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—23. 6.	4 5	— 1	—	12 8	12 12	12 9.6	— —
		24. 6.—31. 8.	4	1	—	8	16	9.6	—
		1. 9.—31.12.	6	—	—	8	12	9.6	—
34S	Rautatientori—Pohjois- Herttoniemi	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—31. 8.	— —	11 6	—	4 16 (E)	— —	— —	— —
		1. 9.—18.11.	—	9	—	5.5(E)	—	—	—
		19.11.—31.12.	—	10	—	5 (E)	—	—	—
35	Rautatientori—Roihu- vuori	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—23. 6.	4 5	— 1	2	12 8	12 12	11 9	20 20
		24. 6.—31. 8.	4	1	2	8	15	9	20
		1. 9.—31.12.	6	—	2	8	12	7.3	20
35S	Rautatientori—Roihu- vuori	1. 1.— 2. 6. 3. 6.—31. 8.	— —	11 7	—	4 (E) 16 (E)	— —	— —	— —
		1. 9.—18. 9.	—	12	—	4	—	—	—
		19. 9.— 7.12.	—	13	—	4 (E)	—	—	—
		8.12.—31.12.	—	14	—	4 (E)	—	—	—
36	Rautatientori—Jollas ...	1. 1.—31. 8. 1. 9.—31.12.	2 2	— —	—	30 30 2)	30 30	30 30	— —
35S	Rautatientori—Jollas ...	1. 1.—31. 8. 1. 9.— 9.10.	— —	2 2	—	30 30 2)	— —	— —	— —
		10.10.—31.12.	—	3	—	30(E) 2)	—	—	—
37	Rautatientori—Santa- hamina	1. 1.—31. 8. 1. 9.—31.12.	2 2	— —	1 1	30 30 2)	30 30	30 30	60 60

E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin. — 1) Ajettu ip. yksi kierros. — 2) Iltapäivätungosaikana vaunut ajavat 30—35 min väliajoin. — 3) Liikennöity yksinomaan yksityis-

52. Liikennelaitos

N:o	Linja	Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
			Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00—	9.00—	19.30	23.00
						9.00	15.00		
						15.00—	18.30		
vaunut			18.30	19.30	23.00	1.30			
37S	Rautatientori—Santa- hamina	1. 1.— 2. 6.	—	2	—	30	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	1)	—	30	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	2	—	30 2)	—	—	—
38	Rautatientori—Hälvik	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	—	—
41	Rautatientori—Mellun- kylä	1. 1.—23. 6.	4	—	3	15	15	15	20
		24. 6.—31. 8.	4	—	3	15	20	15	20
		1. 9.—31.12.	4	—	3	15	15	15	20
41A/S	Rautatientori—Vartio- kylä—Mellunkylä	1. 1.— 2. 6.	—	8	—	7.5	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	6	—	9	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	8	—	7.5	—	—	—
42	Rautatientori—Puotila	28.11.—31.12.	—	1)	—	15 (E)	—	—	—
46	Yrjönkatu—Pajamäki	1. 9.—10.10.	4	4	—	8 (E)	20—25	15	—
50	Rautatientori—Koske- la—Maria—Koskela ..	11.10.—31.12.	4	6	—	8 (E)	20—25	15	—
		1. 1.—29. 3.	2	4	—	6.7	20	20	—
		30. 3.—23. 6.	4	4	—	6.5	12	12	—
		24. 6.—31. 8.	4	2	—	8.5	12	12	—
		1. 9.—30.10.	4	4	—	6.5	12	12	—
		1.11.— 7.12.	4	5	—	6.5 (E)	12	12	—
51	Rautatientori—Oulun- kylä	8.12.—31.12.	4	6	—	6.5(E)	12	12	—
		1. 1.—23. 6.	6	3	—	5	7.5	7	—
		24. 6.—31. 8.	6	—	—	7.5	7.5	7	—
51A/N	Rautatientori—Olym- piakylä—Vanhakau- punkki	1. 9.—31.12.	7	2	—	5	7.5	6	—
		1. 1.— 2. 6.	—	8	—	5	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	4	—	10	—	—	—
52	Rautatientori—Pirkko- kola	1. 9.—31.12.	—	6	—	10 (E)	—	—	—
		1. 1.— 2. 6.	4	8	—	4.3	12	12	—
		3. 6.—23. 6.	4	6	—	5.2	12	12	—
		24. 6.—31. 8.	4	5	—	5.8	16	12	—
		1. 9.— 7.12.	4	7	—	4.7	12	12	—
		8.12.—31.12.	4	8	—	4.7(E)	12	12	—
53	Rautatientori—Itä-Pa- kila	1. 1.—31.12.	3	3	—	10	20	20	—
54	Rautatientori—Länsi- Pakila	1. 1.— 2. 6.	5	10	—	3.5(E)	11	11	—
		3. 6.—23. 6.	5	7	—	4.5(E)	11	11	—
		24. 6.—31. 8.	5	7	—	4.5(E)	14	11	—
54N	Rautatientori—Maunu- la—Länsi-Pakila	1. 9.—31.12.	7	9	—	4 (E)	11	9	—
		1. 1.—31.12.	—	—	5	—	—	—	12
		1. 1.—2. 6.	4	9	—	5 (E)	15	15	—
55	Erottaja—Länsi-Pakila	3. 6.—31. 8.	4	6	—	6	15	15	—
		1. 9.— 7.11.	8	6	—	4 (E)	15	15	—
		8.11.—31.12.	8	7	—	4 (E)	15	15	—
56	Rautatientori—Mesta- rintie	1. 1.— 2. 6.	2	4	—	7.3	22	22	—
		3. 6.— 7.11.	2	2	—	11	22	22	—
		8.11.—31.12.	2	3	—	11 (E)	22	22	—
63	Rautatientori—Malmin lentoasema	1. 1.— 2. 6.	3	2	—	10 (E)	20	30	—
		3. 6.—31. 8.	3	1	—	15 (E)	20	30	—
		1. 9.—31.12.	3	2	—	10 (E)	20	30	—
71	Verkkosaarenkatu—Pi- täjänmäen teollisuus- alue	1. 1.— 2. 6.	—	10	—	5 (E)	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	7	—	10 (E)	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	10	—	8 (E)	—	—	—
73	Eränkävijäntori—Roi- huvuori — Reposal- men uimaranta	27. 6.—31. 8.	—	1	—	3)	—	—	—

E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin. — ¹⁾ Liikennöity yksinomaan yksityis-
ten liikennöitsijöiden vaunuilla. — ²⁾ Iltapäivätungosaikana vaunut ajavat 30—35 min. väliajoin.
— ³⁾ Ajettu ap. ja ip. yksi kierros.

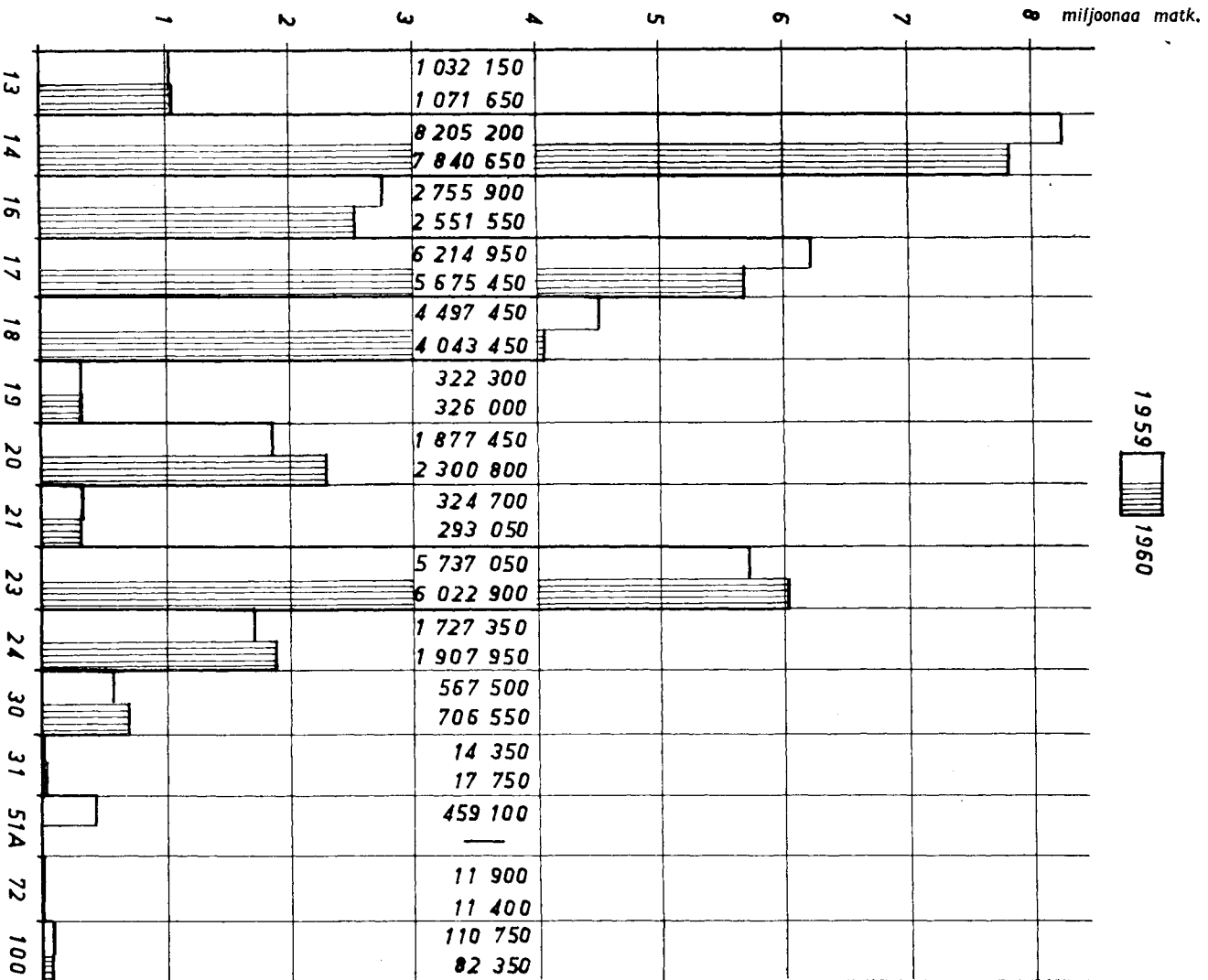
12. Raitiolinjat

N:o	Linja	Liikennöimis- aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
			Vaki- naiset junat	Tun- gos- aika junat	Yö- junat	6.00-9.00 15.30- 18.00	9.00- 15.30 18.00- 19.00	19.00- 23.00	23.00- 1.30
1	Kauppatori—Käpylä ...	1. 1.—2. 6.	8	—	3	E	6.7	7.5	15.0
		3. 6.—31. 8.	7	—	3	E	7.5	7.5	15.0
		1. 9.—29.10.	8	—	3	E	6.7	7.5	15.0
		30.10.—31.12.	8	—	3	E	6.7	10.0	15.0
1A	Eira—Käpylä	1. 1.—2. 6.	—	8	—	6.7 (E)	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	4	—	7.5 (E)	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	8	—	6.7 (E)	—	—	—
3B	Töölö—Kauppatori— Eira	1. 1.—17. 1.	10	1	3	5.0	5.0	7.5	15.0
		18. 1.—2. 6.	10	1	3	5.0	5.0	6.7	15.0
		3. 6.—31. 8.	10	—	3	5.0	5.0	6.7	15.0
		1. 9.—31.12.	10	1	3	5.0	5.0	6.7	15.0
3T	Kauppatori—Töölö— Kallio	1. 1.—17. 1.	10	1	3	5.0	5.0	7.5	15.0
		18. 1.—2. 6.	10	1	3	5.0	5.0	6.7	15.0
		3. 6.—31. 8.	10	—	3	5.0	5.0	6.7	15.0
		1. 9.—31.12.	10	1	3	5.0	5.0	6.7	15.0
4	Kirurgi—Munkkiniemi	1. 1.—2. 6.	8	—	—	6.7	6.7	7.5	—
		3. 6.—31. 8.	7	—	—	7.5	7.5	7.5	—
		1. 9.—31.12.	8	—	—	6.7	6.7	7.5	—
4A	Erottaja—Munkkiniemi	1. 1.—31.12.	—	—	3	—	—	—	15.0
4S	Kauppatori—Munkki- niemi	1. 1.—2. 6.	—	7	—	E	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	6	—	E	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	7	—	E	—	—	—
4V	Vallila—Munkkiniemi...	1. 1.—2. 6.	—	4	—	E	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	2	—	E	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	4	—	E	—	—	—
5	Katajanokka—Töölön- tori	1. 1.—2. 6.	7	1	—	5.0	5.0	6.7	—
		3. 6.—31. 8.	7	—	—	5.0	5.0	7.5	—
		1. 9.—31.12.	7	1	—	5.0	5.0	6.7	—
6	Hietalahti—Arabia	1. 1.—2. 6.	9	2	—	6.7 (E)	6.7	7.5	—
		3. 6.—31. 8.	8	—	—	7.5	7.5	7.5	—
		1. 9.—31.12.	9	1	—	6.7	6.7	7.5	—
7A	Etu-Töölö—Sörnäinen ..	1. 1.—2. 6.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
		3. 6.—31. 8.	4	1	—	6.0	7.5	7.5	—
		1. 9.—29.10.	6	—	—	5.0	6.0	7.5	—
		30.10.—31.12.	6	—	—	5.5	6.0	7.5	—
7B	Etu-Töölö—Sörnäinen ..	1. 1.—2. 6.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
		3. 6.—31. 8.	4	1	—	6.0	7.5	7.5	—
		1. 9.—29.10.	6	—	—	5.0	6.0	7.5	—
		30.10.—31.12.	6	—	—	5.5	6.0	7.5	—
8	Salmisaari—Vallila	1. 1.—2. 6.	7	1	—	6.7	6.7	7.5	—
		3. 6.—31. 8.	6	1	—	7.0	7.5	7.5	—
		1. 9.—29.10.	7	1	—	6.7	6.7	7.5	—
		30.10.—31.12.	7	1	—	6.7	6.7	9.0	—
8K	Salmisaari—Käpylä	1. 1.—31.12.	—	2	—	E	—	—	—
9	Kauppatori—Vallila ...	1. 1.—2. 6.	6	—	—	6.7	6.7	—	—
	¹⁾ 3. 6.—31. 8.	5	—	—	—	7.5	7.5	—	—
	¹⁾ 1. 9.—31.12.	6	—	—	—	6.7	6.7	—	—
10	Linjat—Ruskeasuo	1. 1.—2. 6.	8	1	—	6.7	6.7	7.5	—
		3. 6.—31. 8.	7	1	—	7.5	7.5	7.5	—
		1. 9.—31.12.	8	1	—	6.7	6.7	7.5	—
10A	Arabia—Ruskeasuo	1. 1.—31.12.	—	—	5	—	—	—	15.0
10S	Kauppatori—Ruskea- suo	1. 1.—31. 8.	—	5	—	E	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	6	—	E	—	—	—
10V	Ruskeasuo—Vallila	1. 1.—31.12.	—	1	—	²⁾ —	—	—	—
12	Hietalahti—Kuusitie	1. 1.—2. 6.	—	7	—	6.7	—	—	—
		3. 6.—31. 8.	—	6	—	7.5	—	—	—
		1. 9.—31.12.	—	7	—	6.7	—	—	—

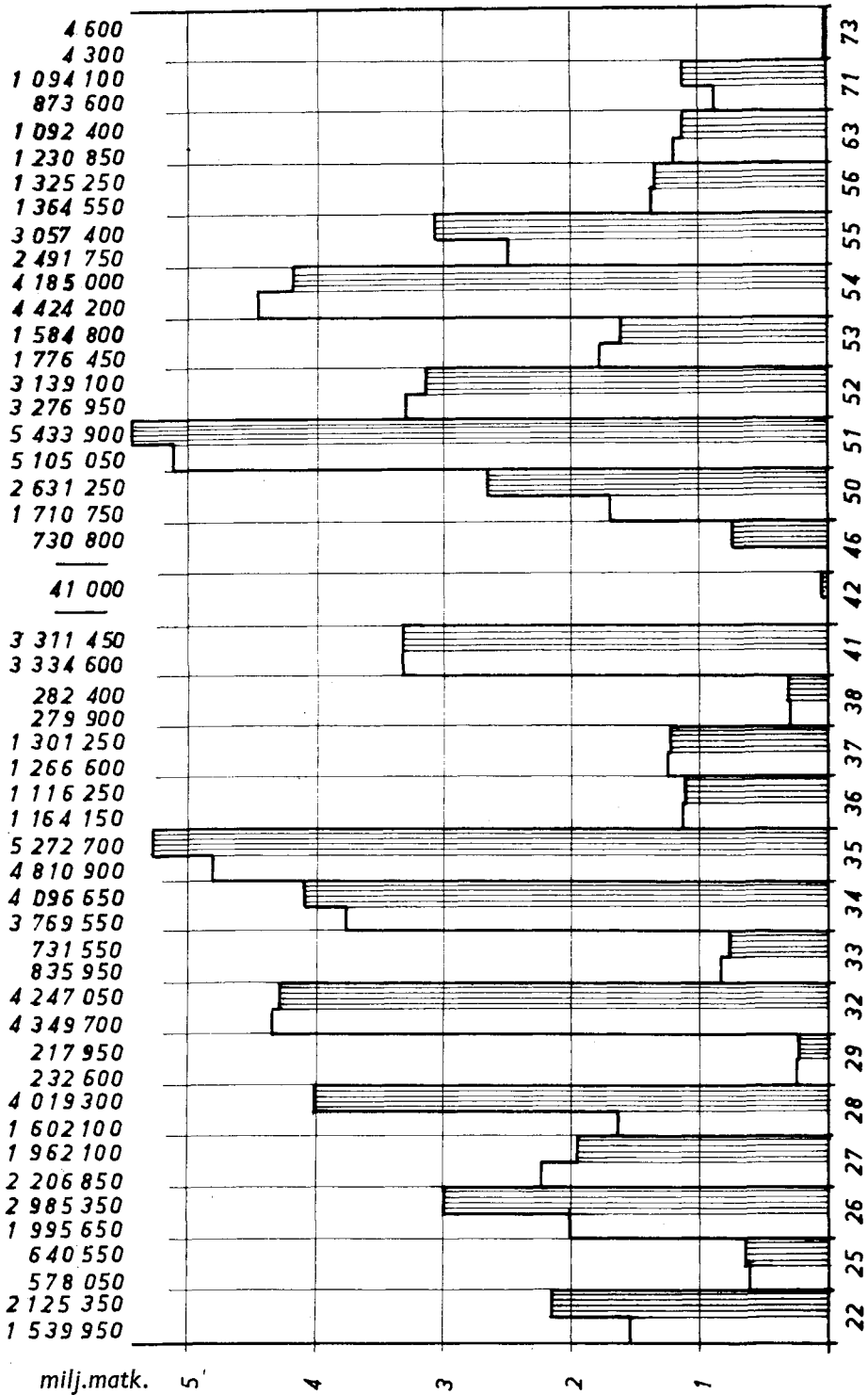
E-kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin. — ¹⁾ Linjaa ei liikennöity pyhäpäivisin. —²⁾ Vain yksi ajo iltapäivällä.

Matkustajien lukumäärä linjoittain

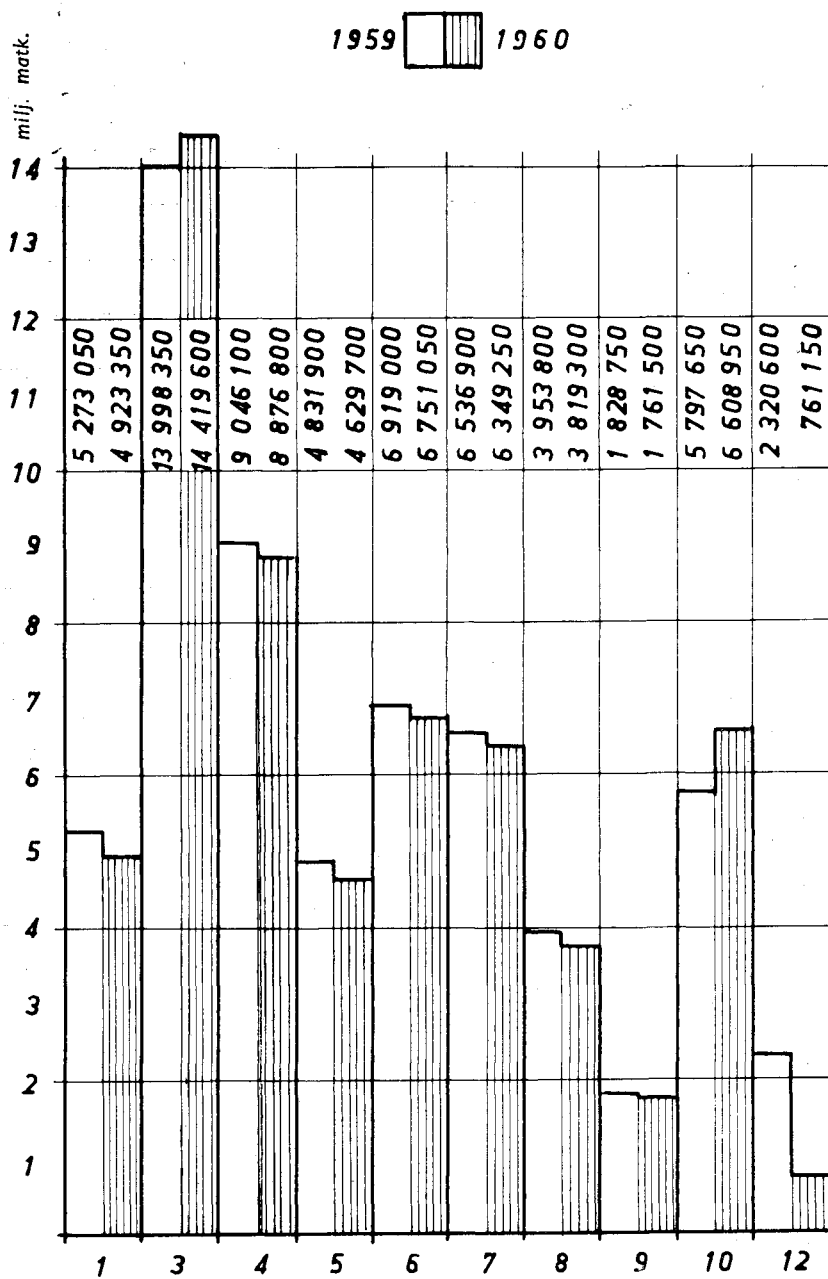
13. Autoinjat ilman vyöhykkeitä

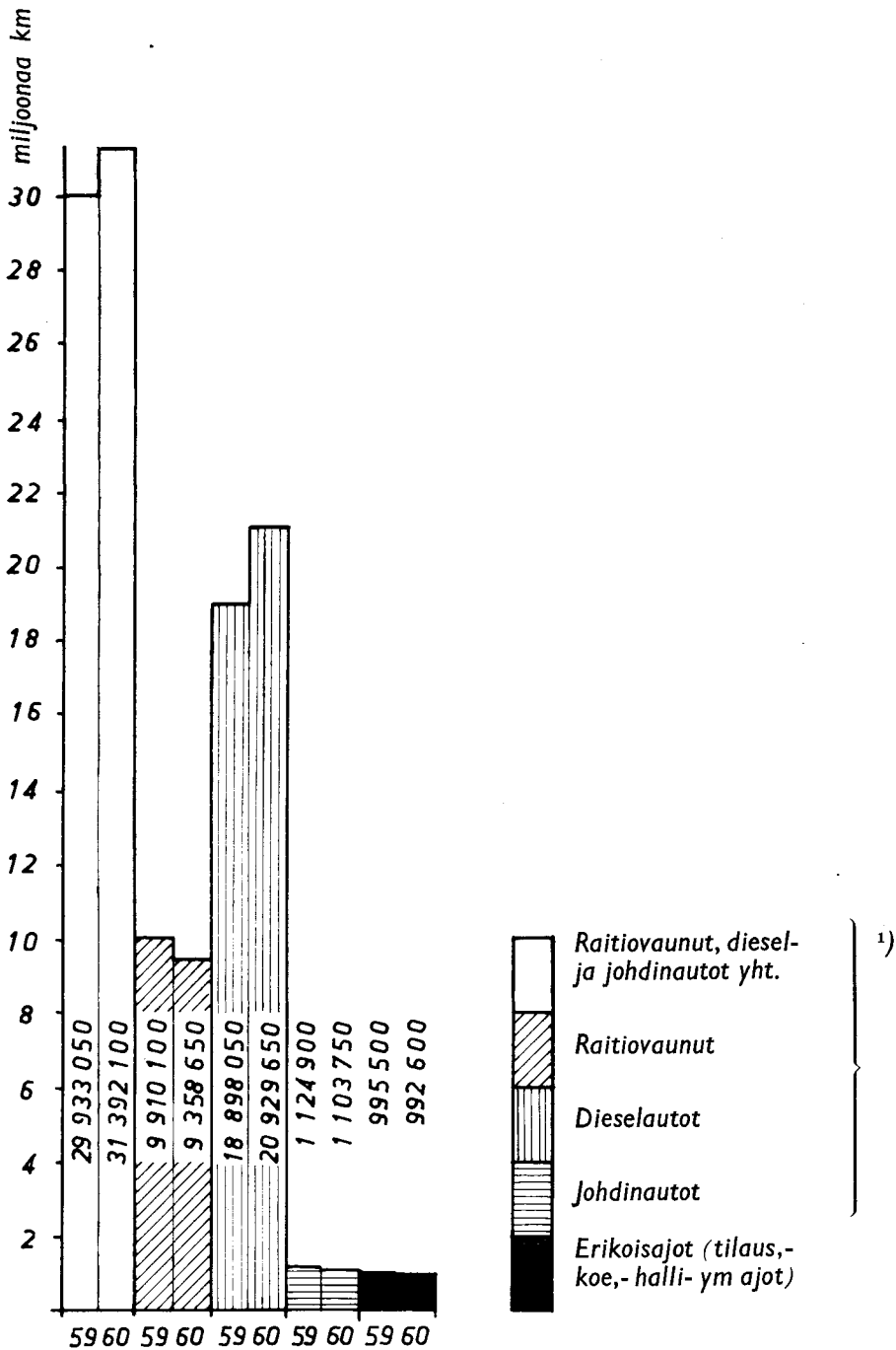
14. Autolinjat vyöhykerajoin

15. Raitiomatkustajien lukumäärä linjoittain

16. Vaunukm. määrät v. 1959—60

¹⁾ Linjalla ajetut kilometrit

Teknilliset osastot

Kertomusvuoden aikana kiinnitettiin edelleen suurta huomiota organisaatiokysymyksiin ja niihin liittyviin uusiin työjärjestelyihin sekä työmenetelmien parantamiseen. Työpajojen ja ratatöiden rationalisoimistoimintaa jatkettiin ja tehostettiin.

Liikkuvan kaluston suunnittelua sopivimpien kuljetusvälinetyyppien löytämiseksi jatkettiin. Standardisointia tehostettiin.

Tapaturmantorjuntatyö organisoitiin uudelleen yhteistyössä muiden kaupungin viranomaisten kanssa ja tapaturmantorjuntaan kiinnitettiin muutenkin runsaasti huomiota.

Paloturvallisuustoiminta laitoksen piirissä organisoitiin uudelleen ja oltiin kiinteässä yhteistyössä paloviranomaisten kanssa.

Liikkuva kalusto. Linja-autoja oli vuoden päättyessä 382, joista 269 suurta, 111 keskikokoista, yksi turistiauto sekä yksi pienoisbussi.

Vuoden aikana vastaanotettiin 20 uutta suurta linja-autoa sekä yksi pienoisbussi, 10 linja-auton toimitus siirtyi seuraavaan vuoteen. 15 linja-autoa romutettiin.

Johdinautoja oli vuoden päättyessä 26, joista yksi vuoden aikana vastaanotettu.

Moottoriraitiovaunuja oli vuoden päättyessä 202, joista uusia 4-akselisia 105 ja vanhoja 6. Loput olivat 2-akselisia. Lisäksi oli huolto-osaston käytössä 11 työmoottorivaunua, joista 2 hiomavaunua. Vuoden aikana romutettiin 14 moottori- ja 15 perävaunua. Tämän jälkeen olivat vanhimmat liikeenteeseen jääneet vaunut 34 vuoden vanhoja.

Perävaunuja oli vuoden päättyessä 130, joista 4-akselisia 30. Vanhemmat perävaunut olivat kaikki 2-akselisia.

Muu liikkuva kalusto käsitti vuoden lopussa 5 henkilöautoa, 6 kuorma-autoa, 4 hinausautoa, 16 pakettiautoa, 6 korjausautoa, 4 perävaunua, 5 tiehöylää, 7 traktoria, joissa kaikissa harjalaite, 4 konenosturia, 2 hiomavaunua, lumenkuljetusvaunun, 21 raitiotielumiauraa, uranpuhdistusauton, kaarteiden rasvausauton, 2 kauhakuormaajaa, tiejyrän ja täryjyrän.

Kertomusvuonna hankittiin henkilöauto, 2 kuorma-autoa, hinausauto, pelastusauto, pakettiauto, harjatraktori ja kauhakuormaaja. Sähkölaitokselta saatiin korjausauto. Vastaavasti romutettiin kalustosta 3 kuorma-autoa, 2 hinausautoa, pakettiauto, korjausauto ja 2 traktoria.

Autokorjaamo-osaston tehtävänä oli autokaluston korjaus- ja huoltotoiminnan hoitaminen.

Autokorjaamossa suoritettiin 3 284 alustakorjausta, 849 korikorjausta, 223 maalausta, 1 591 moottorien osakorjausta ja 82 täyskorjausta. Kolhiokorjauksia oli yhteensä 1 213. Yksityisen korjaamon apua jouduttiin käyttämään kolhiokorjausten ruuhkautuessa. Peruskorjauksia suoritettiin omassa korjaamossa 5.

Autohuollossa suoritettiin varsinaisen huollon lisäksi 29 200 huoltokorjausta.

Autokorjaamo-osasto otti kiinteästi osaa Ruskeasuon uusien hallien käyttösuunnitteluun.

Raitiovaunukorjaamo-osaston tehtävänä oli raitiovaunukaluston korjaus- ja huoltotoiminnan hoitaminen.

Osaston toimesta uudistettiin täydellisesti 2 moottoritelivaunua. Perusteellisesti korjattiin 45 moottorivaunua ja yksi perävaunu sekä osittain 222 moottori- ja 16 perävaunua. Ratamoottoreiden täyskorjauksia suoritettiin 219. Akselikatkeamia ei kertomusvuoden aikana esiintynyt. Vaunujen kolhiokorjauksia suoritettiin 627. Ulkomaalaus ja osittainen sisämaalaus suoritettiin 13 vaunussa. Raitiovaunuhuollossa suoritettiin säännöllisen huollon lisäksi 7 950 huoltokorjausta. Linjalla olevissa vaunuissa korjattiin 4 542 häiriötä poistamatta vaunua liikenteestä.

Johdinvaunuhuollossa suoritettiin varsinaisen huoltotyön lisäksi 635 korjausta sekä autoissa, niiden ollessa linjalla, 554 häiriökorjausta.

Koneet ja laitteet. Raitiovaunu- ja autokorjaamo-osastoille hankittiin uutta kalustoa vuoden kuluessa seuraavasti: Vallilan pajaan mutterikone ja vaihesiirtokondensaattori, Koskelan voimakeskukseen 5 vaihesiirtokondensaattoria.

Alukset. Moottorilautalla »Korkeasaari—Högholmen» suoritettiin tavanomainen vuosikorjaus ja tarkastus.

Teknillisen suunnitteluosaston tehtävänä oli liikennekaluston, vaunuhallien ja korjaamoiden sekä, ellei toisin määrätä, myös muiden rakennusten suunnittelu. Tehtäviin kuului työpajojen järjestelytöitä, vaunujen korjausten ja uudistusten suunnittelu sekä niiden laitteiden jatkuva teknillisuontoinen valvonta, työpajoille tulevien uusien laitteiden suunnittelu, asennuksen, työkonoiden sekä työkalujen tehon ja laadun sekä varaosien valmistuksen valvonta. Lisäksi kuului osastoille myös tehtyjen aloitteiden käsittely ja soveltaminen käyttöön, uusien vaunujen suunnittelu, valmistuksen valvonta sekä vastaanottotarkastus.

Rataosaston tehtävänä oli ratojen ja ilmajohtojen rakentaminen ja sekä niiden että rakennusten kunnossapito.

Radat. Vuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus 79 878 m yksinkertaista rataa sekä ratapiha- ja halliraitteita 15 324 m. Uusia ratoja ei kertomusvuonna rakennettu. Pohjolan aukiolle rakennettiin sivuutusraide ja Koskelan hallipihalle pistoraide.

Kuluneita kiskoja vaihdettiin yhteensä 4 391 m. Raitteita nostettiin ja tuettiin uudelleen 5 617 m yksiraitteista rataa. Radan korjausnostoa suoritettiin 230 m:n matkalla.

Vaihteita oli kaikkiaan 310. Uusia vaihteita asennettiin 7. Tarpeettomina poistettiin 6 vaihdetta. Vuoden päättyessä oli risteyskappaleita yhteensä 70. Rataosaston toimesta päällystettiin katua 10 326 m² kivellä ja 7 230 m² asfaltilla. Uusia pysäkkikorokkeita rakennettiin 25 ja suojakatoksia 2.

Rataosaston konepajassa valmistettiin mm. erilaisia ratalaitteita, johdinpylväitä ja korokkeita sekä suoritettiin osaston työkonoiden huoltokorjauksia.

Raitioteiden ja johdinautolinjojen sähkölaitteet. Ajojohtoverkoston kokonaispituus oli vuoden lopussa 106 982 m, josta raitioteiden osuus 95 202 m ja johdinautojen 11 780 m. Uutta verkostoa rakennettiin 690 m.

Kulunutta ajojohtoa uusittiin yhteensä 6 620 m. Vaihteiden lämmityslaitteita asennettiin 2 ja poistettiin 2 ratamuutosten yhteydessä. Yksi sähköllä toimiva vaihteenkääntökoneisto uusittiin. Vaihdeautomaatteja oli vuoden lopussa yhteensä 41. Johdinautojen linjassa suoritettiin normaaliin huoltoon kuuluvia korjauksia. Pylväitä pystytettiin 65 ja poistettiin 58.

Rakennusten korjaukset. Laitoksen asuntokiinteistöissä Mannerheimintie 76,

Töölönkatu 49, Porvoonkatu 12, Hämeentie 54 ja Lauttasaaren huvilassa suoritettiin lukuisia korjauksia. Samoin suoritettiin korjaus- ja muutostöitä Ruskeasuon halleilla ja liikennekioskeissa.

Töölön, Vallilan ja Koskelan halleissa suoritettiin työpaikkojen uudelleenjärjestelyistä aiheutuneita muutoksia ja muita korjauksia.

Ruskeasuon hallialueen rakennustöitä suoritettiin koko kertomusvuoden ajan ja vuoden loppuun mennessä oli 1. rakennusvaihe jo niin valmis, että osia rakennuksista voitiin ottaa vastaan pääurakoitsijalta.

Rakennustoimikunnan jäsenen tekn.joht. Eino Laakson tilalle valittiin 7. 7. lukien tekn.joht. Matti Laamanen. Rakennustoimikunnan asettaman työvaliokunnan puheenjohtajana toimi 7. 7. asti tekn.joht. Laakso ja senjälkeen dipl.ins. Esko Toivola. Rakennustoimikunnan ja työvaliokunnan kokoonpano oli muuten sama kuin edellisenä vuonna. Rakennuspäällikkönä dipl.ins. G. Nyström osallistui rakennustoimikunnan ja työvaliokunnan kokouksiin. Ruhan suunnittelutoimiston palveluksessa oli arkkitehti, kaksi insinööriä ja 3—4 piirtäjää.

Rakennustyön pääurakoitsijana oli Rakennustoimisto A. Puolimatka Oy. ja urakkasopimuksia oli kertomusvuoden aikana voimassa lisäksi Oy. Vesijohtoliike Huber Ab:n, Itäsuomalainen Sähkö Oy:n, Aerator Oy:n, Ika Oy:n, Oy. Sandman & Co:n, Kaihdin ja Lippu Oy:n, Veljet Suomisen konepajan, Oy. Hedengren Ab:n, Konetehdas Jousi Oy:n ja useiden pienempien hankkijoiden kanssa.

Rakennustyömaalla oli kiireisimpänä aikana yli 400 työntekijää.

17. Vaunukanta ja tarjotut matkustajapaikat v. 1956—60

